

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 102

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 11 februarie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 593 din 27 septembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a Legii nr. 77/2016, în ansamblul său	2–8
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
53. — Hotărâre pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat	9–14
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
25. — Ordin al ministrului muncii și justiției sociale privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 593****din 27 septembrie 2018**

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a Legii nr. 77/2016, în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta, în Dosarul nr. 4.940/243/2016 al Judecătoriei Hunedoara — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 227D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, procedura de citare fiind legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 363D/2017, nr. 404D/2017, nr. 416D/2017, nr. 514D/2017, nr. 543D/2017, nr. 594D/2017, nr. 642D/2017, nr. 668D/2017, nr. 687D/2017, nr. 690D/2017, nr. 704D/2017 și nr. 708D/2017, având ca obiect excepțiile de neconstituționalitate privind dispoziții ale Legii nr. 77/2016, excepții ridicate de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta în Dosarul nr. 9.471/1.748/2016 al Judecătoriei Cornetu, în Dosarul nr. 19.785/233/2016 al Judecătoriei Galați — Secția civilă, în Dosarul nr. 2.323/289/2016 al Judecătoriei Reghin — Civil — Penal — CC, în Dosarul nr. 3.036/289/2016 al Judecătoriei Reghin și în Dosarul nr. 23.181/245/2016 al Judecătoriei Iași — Secția civilă, de Societatea C.E.C. Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 31.327/300/2016 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția civilă, de Societatea OTP Bank România — S.A. din București în Dosarul nr. 14.549/281/2016 al Judecătoriei Ploiești — Secția civilă, de Societatea Invest Capital Malta Ltd. în Dosarul nr. 22.510/245/2016 al Judecătoriei Iași — Secția civilă, de Societatea KREDYT INKASO PORTOFOLIO INVESTMENTS LUXEMBURG — S.A. în Dosarul nr. 36.664/245/2016 al Judecătoriei Iași — Secția civilă, de Societatea OTP Bank România — S.A. din București în Dosarul nr. 17.201/325/2016 al Judecătoriei Timișoara — Secția a II-a civilă, de Societatea Credit Europe Bank (România) — S.A. din București în Dosarul nr. 2.620/254/2016 al Judecătoriei Mangalia și de Societatea Garanti Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 3.696/314/2016 al Judecătoriei Suceava.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 227D/2017, nr. 363D/2017, nr. 404D/2017, nr. 416D/2017, nr. 514D/2017, nr. 543D/2017, nr. 594D/2017, nr. 642D/2017, nr. 668D/2017,

nr. 687D/2017, nr. 690D/2017, nr. 704D/2017 și nr. 708D/2017 au obiect parțial identic, pune în discuție, din oficiu, conexarea cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 363D/2017, nr. 404D/2017, nr. 416D/2017, nr. 514D/2017, nr. 543D/2017, nr. 594D/2017, nr. 642D/2017, nr. 668D/2017, nr. 687D/2017, nr. 690D/2017, nr. 704D/2017 și nr. 708D/2017 la Dosarul nr. 227D/2017, care este primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care arată că instanța constituțională s-a pronunțat în prealabil asupra unor critici similare celor formulate în prezentele dosare și, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba soluțiile adoptate de Curte, se impune menținerea jurisprudenței.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 18 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 4.940/243/2016, Judecătoria Hunedoara — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 227D/2017.

8. Prin Încheierea din 19 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 9.471/1.748/2016, Judecătoria Cornetu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 363D/2017.

9. Prin Încheierea din 20 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 19.785/233/2016, Judecătoria Galați — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 404D/2017.

10. Prin Încheierea din 31 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.323/289/2016, Judecătoria Reghin — Civil — Penal — CC a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 416D/2017.

11. Prin Încheierea din 25 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.036/289/2016, Judecătoria Reghin a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 514D/2017.

12. Prin Încheierea din 1 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 23.181/245/2016, Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de

neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 77/2016, precum și a Legii nr. 77/2016, în ansamblul său. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 543D/2017.

13. Prin Încheierea din 31 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 31.327/300/2016, Judecătoria Sectorului 2 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, cu excepția sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din cuprinsul art. 11 din lege, declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 623 din 25 octombrie 2016. Excepția a fost ridicată de Societatea C.E.C. Bank — S.A. cu sediul în București și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 594D/2017.

14. Prin Încheierea din 6 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 14.549/281/2016, Judecătoria Ploiești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4), (5) și (6), art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Bank România — S.A. din București și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 642D/2017.

15. Prin Încheierea din 27 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 22.510/245/2016, Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea Invest Capital Malta Ltd. și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 668D/2017.

16. Prin Încheierea din 7 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 36.664/245/2016, Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea KREDYT INKASO PORTOFOLIO INVESTMENTS LUXEMBURG — S.A. și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 687D/2017.

17. Prin Încheierea din 13 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 17.201/325/2016, Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea OTP Bank România — S.A. din București și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 690D/2017.

18. Prin Încheierea din 26 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.620/254/2016, Judecătoria Mangalia a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8 și art. 11 din Legea nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea Credit Europe Bank (România) S.A. din București și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 704D/2017.

19. Prin Încheierea din 2 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.696/314/2016, Judecătoria Suceava a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (3) și (5) și art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, cu excepția sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din cuprinsul art. 11 din lege. Excepția a fost ridicată de Societatea Garanți Bank — S.A. cu sediul în București și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 708D/2017.

20. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii arată, în esență, că dispozițiile Legii nr. 77/2016 contravin art. 1 alin. (3) din Constituție prin consacrarea dreptului debitorilor de a da în plată.

21. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (4) coroborat cu art. 126 alin. (1) din Constituție se arată că legiuitorul a încălcat autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești prin care au fost respinse acțiunile în constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale sau prin care au fost respinse contestații la executare formulate în procedura executării silite.

22. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (5) privind securitatea juridică se arată că dispozițiile de lege criticate contravin principiului neretroactivității, exigențelor de calitate a legii, stabilității juridice și respectării drepturilor dobândite și a intereselor legitime. Se arată că modificarea/reșezarea riscurilor asumate prin contract sau chiar modificarea prețului agreeat de părți nu poate avea loc printr-o ingerință a legiuitorului în economia contractului, ci doar în ipoteze excepționale, de rupere a echilibrului contractual, ce trebuie cercetate pentru fiecare contract în parte de către instanța judecătorească. Se apreciază că art. 8 din lege încalcă principiul securității raporturilor juridice, al legalității și al statului de drept. Se mai arată că previzibilitatea impunea menținerea acelorași efecte ale contractului de credit cu cele pe care părțile le-au prevăzut sau ar fi putut în mod rezonabil să le prevadă la momentul încheierii contractului; or, transformarea bunului din garanție imobiliară în mijloc de plată cu efect liberatoriu pe parcursul derulării contractului de credit, fără acordul creditorului, încalcă accesibilitatea și previzibilitatea legii.

23. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 11 și 20 din Constituție se arată că legea criticată nu respectă principiul securității juridice și cerințele de calitate a legii, astfel cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

24. Referitor la critica de neconstituționalitate raportată la art. 15 alin. (2) din Constituție se arată că prin reglementarea cu titlu obligatoriu a mecanismului dării în plată în cazul contractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii, legiuitorul a intervenit într-o situație juridică ale cărei efecte au fost epuizate încă de la momentul încheierii contractului de credit, drept care dispozițiile art. 8 alin. (5) și art. 11 din lege sunt neconstituționale. În același sens se arată că principiul neretroactivității legii civile este încălcat atât timp cât se conferă debitorilor execuții silite posibilitatea de a cere instanței constatarea ștergerii unor datorii rezultate din contracte de credit declarate scadente anticipat, cu mult înainte de intrarea în vigoare a legii. Mai mult, după darea în plată forțată a bunului imobil, creditorul trebuie să preia toate costurile de administrare, conservare, valorificare aferente proprietății, devenind în același timp și garant în favoarea debitorului, în situația în care acesta a constituit garanții reale asupra imobilului sau alte sarcini, efecte inexistente la data încheierii contractului de credit. Astfel, legea nu face diferența între *facta praeterita*, *facta pendentia* și *facta futura*.

25. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 16 alin. (1) din Constituție se arată că în urma ștergerii creanței ipotecare prin darea în plată a bunului imobil, creditorul ipotecar diligent, care și-a constituit o garanție, dobândește o situație juridică inferioară altor creditori care, deși nu au o garanție, pot urmări bunuri mobile și imobile prezente și viitoare ale debitorilor până la satisfacerea întregii creanțe. Se mai precizează că art. 1, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (4)—(6) din lege au un caracter discriminatoriu, întrucât se aplică numai consumatorilor care îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 4 din lege, iar ceilalți consumatori nu se pot bucura de beneficiile acestui act normativ.

26. Referitor la critica de neconstituționalitate raportată la art. 21 alin. (1) și (3) și art. 24 din Constituție se arată că art. 4 și 7 din lege dau dreptul debitorilor să schimbe obiectul, prețul, riscul contractului după bunul lor plac și în lipsa verificărilor

prealabile privind îndeplinirea condițiilor obiective și subiective pentru aplicarea „protecției”. Se mai arată că art. 4 și art. 7 alin. (1) din lege limitează acțiunea creditorului de a contesta starea bunului dat în plată, culpa debitorului în diminuarea valorii bunului ipotecat sau starea de necesitate învederată de debitor, drept care nu se respectă cerințele accesului liber la justiție.

27. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 44 și art. 136 alin. (5) din Constituție se apreciază că dreptul de proprietate al băncii asupra acestei creanțe este iremediabil afectat, prin efectul liberatoriu, constând în ștergerea creanței reziduale a băncii, formată din diferența dintre soldul creditorului la momentul plății și valoarea imobilului, ceea ce duce la concluzia neconstituționalității art. 5 alin. (2) și art. 10 din lege. De asemenea, pentru aceleași motive este neconstituțional și art. 8 alin. (5) din lege; se mai indică faptul că se încalcă atât dreptul de proprietate al băncii, cât și al creditorului cesionar, după caz. Se ajunge la pierderea dreptului de creanță avut împotriva împrumutatului/garanților, acesta fiind înlocuit cu un drept real asupra unui imobil care are o valoare incertă. Mai mult, se poate întâmpla ca bunul imobil să nu fie transmis în patrimoniul băncii liber de sarcini, nefiind reglementată nici măcar obligația de garantare a debitorului ce apelează la procedura dării în plată a imobilului. Se mai indică faptul că, prin efectul art. 3 din lege, banca este deposedată de un bun actual, respectiv dreptul de creanță născut în temeiul contractului de credit. Se mai susține că Legea nr. 77/2016 restrânge dreptul de proprietate privată, fără ca niciuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție să existe.

28. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 45 din Constituție se subliniază că libertatea contractuală a părților nu presupune doar libertatea acestora de a-și asuma obligații și de a dobândi drepturi, ci și libertatea de a-și asuma riscuri ale contractului, pe care trebuie să le respecte. Libertatea economică presupune un cadru economic caracterizat prin stabilitate, în care participanții pot stabili un preț al contractului prin negociere în funcție de condițiile de pe piață. Se susține că Legea nr. 77/2016 restrânge libertatea contractuală, fără ca niciuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție să existe.

29. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 53 alin. (2) din Constituție se apreciază că art. 3 și 4 din lege permit hazardul moral al liberării discreționare de datorie de către debitorii aflați în situații economico-financiare care nu sunt excepționale. Astfel, se permite modificarea discreționară a prețului contractului de către debitor, ceea ce reprezintă un stimulent pentru ca acesta să nu își execute obligațiile de plată a datoriilor. Se mai indică faptul că legea nu urmărește un scop legitim în sensul că vizează interese pur private, și nu generale, că adoptarea acesteia nu a fost necesară, existând la îndemâna părților contractante și alte mecanisme, precum cel al imprevizunii, și că legea nu asigură un just echilibru între interesele creditorului și debitorului.

30. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție se arată că legea reglementând aspecte referitoare la proprietate trebuia adoptată ca lege organică, și nu ordinară. Din moment ce legea criticată reglementează derogări de la Codul civil, lege organică, se subliniază că și normele derogatorii trebuiau să fie adoptate ca lege organică.

31. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 135 din Constituție se apreciază că dispozițiile de lege criticate aduc atingere principiilor libertății contractuale, întrucât procedura dării în plată, deși ar fi trebuit să aibă un caracter consensual, este lăsată exclusiv la opțiunea debitorului, nefiind, astfel, necesar consimțământul creditorului. Mai mult, legea în ansamblul său favorizează comportamentul irresponsabil al consumatorilor care, la momentul încheierii

contractului de credit, trebuiau să prevadă și riscurile acestuia cu privire la aprecierea/deprecierea monedei de schimb.

32. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 148 din Constituție este invocat caracterul contrar al legii cu referire la Directiva 2014/17/UE și, în special, art. 43 alin. (1) al acesteia. Se mai arată că legea criticată este contrară Directivei 2014/17/UE, aceasta din urmă reglementând într-un mod proporțional, adecvat și cu respectarea exigențelor principiului neretroactivității posibilitatea stingerii obligațiilor rezultate din contractele de credit prin darea în plată a bunului imobil.

33. **Judecătoria Hunedoara — Secția civilă**, în Dosarul nr. 227D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

34. **Judecătoria Cornetu**, în Dosarul nr. 363D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

35. **Judecătoria Galați — Secția civilă**, în Dosarul nr. 404D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

36. **Judecătoria Reghin — Civil — Penal — CC**, în dosarele nr. 416D/2017 și nr. 514D/2017, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

37. **Judecătoria Iași — Secția civilă**, în Dosarul nr. 543D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

38. **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția civilă**, în Dosarul nr. 594D/2017, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

39. **Judecătoria Ploiești — Secția civilă**, în Dosarul nr. 642D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

40. **Judecătoria Iași — Secția civilă**, în dosarele nr. 668D/2017 și nr. 687D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

41. **Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă**, în Dosarul nr. 690D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

42. **Judecătoria Mangalia**, în Dosarul nr. 704D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată din perspectiva art. 15 alin. (2) din Constituție.

43. **Judecătoria Suceava**, în Dosarul nr. 708D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

44. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

45. **Guvernul**, în dosarele nr. 227D/2017, nr. 363D/2017, nr. 416D/2017 și nr. 708D/2017, având în vedere considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 623 din 25 octombrie 2016, apreciază că excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă, că dispozițiile art. 11 teza întâi, raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016, sunt constituționale în măsura în care instanța judecătorească verifică condițiile referitoare la existența imprevizunii, că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi raportate la dispozițiile art. 3 teza întâi, și a prevederilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă și că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi, raportate la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016, este neîntemeiată.

46. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

47. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

48. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare a Curții Constituționale, îl constituie dispozițiile art. 1, art. 3, art. 4, art. 5, art. 6, art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 28 aprilie 2016, precum și a Legii nr. 77/2016, în ansamblul său. Dispozițiile legale criticate, punctual, au următorul cuprins:

— Art. 1: „(1) Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancare sau cesionarii creanțelor deținute asupra consumatorilor.

(2) Consumatori sunt persoanele definite de Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Dispozițiile prezentei legi se aplică și în cazul în care creanța creditorului izvorând dintr-un contract de credit este garantată cu fidejusiunea și/sau solidaritatea unuia sau mai multor codebitori sau coplătitori.

(4) Prevederile prezentei legi nu se aplică creditelor acordate prin programul «Prima casă», aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului «Prima casă», aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 368/2009, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 3: „Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, consumatorul are dreptul de a se stinge datorile izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului, dacă în termenul prevăzut la art. 5 alin. (3) părțile contractului de credit nu ajung la un alt acord.”;

— Art. 4: „(1) Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții:

a) creditorul și consumatorul fac parte din categoriile prevăzute la art. 1 alin. (1), astfel cum acestea sunt definite de legislația specială;

b) cuantumul sumei împrumutate, la momentul acordării, nu depășea echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit;

c) creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință;

d) consumatorul să nu fi fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea prezentei legi.

(2) În situația în care executarea obligațiilor asumate prin contractul de credit a fost garantată cu două sau mai multe bunuri, în vederea aplicării procedurii prevăzute de prezenta lege debitorul va oferi în plată toate bunurile ipotecate în favoarea creditorului.”;

— Art. 5: „(1) În vederea aplicării prezentei legi, consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii, astfel cum sunt reglementate la art. 4.

(2) Notificarea prevăzută la alin. (1) trebuie să cuprindă și stabilirea unui interval orar, în două zile diferite, în care reprezentantul legal sau convențional al instituției de credit să se prezinte la un notar public propus de debitor în vederea încheierii actului translativ de proprietate, prin care se stinge orice datorie a debitorului, principal, dobânzi, penalități, izvorând din contractul de credit ipotecar, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.

(3) Prima zi de convocare la notarul public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia.

(4) Cu cel puțin 3 zile libere înainte de prima zi de convocare la notarul public, părțile transmit acestuia informațiile și înscririle necesare încheierii actului de dare în plată.

(5) Toate costurile notariale și, după caz, ale executorului judecătoresc sau ale avocatului se suportă de către debitor.”;

— Art. 6: „(1) De la data primirii notificării prevăzute la art. 5 se suspendă dreptul creditorului de a se îndrepta împotriva codebitorilor, precum și împotriva garanțiilor personali sau ipotecari.

(2) În situația admiterii definitive a contestației prevăzute la art. 7, creditorul poate demara sau, după caz, relua orice procedură judiciară sau extrajudiciară atât împotriva debitorului, cât și împotriva altor garanții personali sau ipotecari.

(3) Demersurile prevăzute la art. 5 și art. 7—9 pot fi întreprinse și de codebitori, precum și de garanții personali sau ipotecari ai consumatorului principal, cu acordul acestuia sau al succesorilor săi.

(4) Acțiunea în regres împotriva debitorului principal va putea fi formulată numai după stingerea integrală a datoriei izvorând din contractul de credit, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.”;

— Art. 7: „(1) În termen de 10 zile de la data comunicării notificării emise în conformitate cu dispozițiile art. 5, creditorul poate contesta îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de prezenta lege.

(2) Cererea se judecă în procedură de urgență, cu citarea părților, de judecătoria în circumscripția căreia domiciliază consumatorul.

(3) Apelul împotriva hotărârii pronunțate în conformitate cu dispozițiile alin. (2) se depune de partea interesată în termen de 15 zile lucrătoare de la comunicare și se judecă cu celeritate.

(4) Până la soluționarea definitivă a contestației formulate de creditor se menține suspendarea oricărei plăți către acesta, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoanele care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului.

(5) În situația în care se admite contestația formulată de creditor, părțile vor fi puse în situația anterioară îndeplinirii demersurilor prevăzute de prezenta lege.

(6) În termen de 10 zile de la data respingerii definitive a contestației, creditorul are obligația să se prezinte, în conformitate cu notificarea prealabilă a debitorului, la notarul

public indicat în cuprinsul acesteia. Dispozițiile art. 5 alin. (4) sunt aplicabile atât în vederea transmiterii informațiilor și a înregistrării, cât și în vederea stabilirii datei exacte a semnării actului de dare în plată.”;

— Art. 8: „(1) În situația în care creditorul nu se conformează dispozițiilor prevăzute de prezenta lege, debitorul poate cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor.

(2) Cererea se judecă cu celeritate, cu citarea părților, de către judecătoria în circumscripția căreia domiciliază debitorul.

(3) Până la soluționarea definitivă a cererii prevăzute la alin. (1) se menține suspendarea oricărei plăți către creditor, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului.

(4) Acțiunea prevăzută de prezentul articol este scutită de plata taxei judiciare de timbru.

(5) Dreptul de a cere instanței să constate stingerea datorilor izvorâte din contractele de credit aparține și consumatorului care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat, indiferent de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silite care se continuă contra debitorului.”;

— Art. 10: „(1) La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.

(2) De dispozițiile prezentului articol beneficiază și codebitorul sau fideiutorul care a garantat obligația debitorului principal.”;

— Art. 11: „În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit, precum și din devalorizarea bunurilor imobile, prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.”

49. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și alin. (4) privind statul de drept, coroborat cu art. 126 alin. (1) și alin. (5) privind instanțele judecătorești, art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 alin. (2) privind retroactivitatea, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 privind tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 73 privind categoriile de legi, art. 135 privind economia, art. 136 alin. (5) privind proprietatea, art. 148 privind integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, sunt invocate și prevederile art. 1 — *Protecția proprietății* din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

50. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, a constatat că sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este neconstituțională și că prevederile din art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale în măsura în care instanța judecătorească verifică condițiile referitoare la existența impreviziunii.

51. Întrucât în prezentele dosare sesizarea instanței de contencios constituțional a fost realizată ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, respectiv ulterior datei de 18 ianuarie 2017, și având în vedere faptul că, în toate cauzele, contractele de credit au fost încheiate sub imperiul vechiului Cod civil din 1864, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi,

raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 alin. (1)—(3), (5), (6) și art. 8 alin. (1)—(4) din Legea nr. 77/2016, este inadmisibilă, având în vedere și faptul că autorii excepției de neconstituționalitate critică exact înțelesul normelor legale care a fost exclus din cadrul constituțional. De asemenea, raportat la decizia precitată, și excepția de neconstituționalitate privind sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din cuprinsul art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă, în temeiul art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”. Totodată, din perspectiva faptului că în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea, toate contractele de credit au fost încheiate înaintea intrării în vigoare a noului Cod civil, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi, raportată la art. 3 teza întâi, este inadmisibilă. Tot astfel, împrejurarea că toate contractele de credit au fost încheiate înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil este relevantă și în examinarea admisibilității excepției având ca obiect neconstituționalitatea tezei a doua a art. 11 din Legea nr. 77/2016. Curtea reține că, potrivit primei teze a acestuia, prevederile Legii nr. 77/2016 se aplică și contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, iar, potrivit celei de-a doua teze a art. 11, Legea nr. 77/2016 se aplică acelor contracte de credit încheiate după data intrării sale în vigoare. Așa fiind, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, întrucât aceasta vizează contracte încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 77/2016.

52. Prin Decizia nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017, paragraful 28, Curtea a statuat că Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016 este o decizie interpretativă, așa încât, atunci când criticile de neconstituționalitate a unei norme juridice privesc un înțeles sau înțelesuri ale acesteia care se bucură, în continuare, de prezumția de constituționalitate și care nu au fost excluse din cadrul constituțional prin decizia interpretativă, este evident că instanța constituțională este competentă să analizeze fondul excepției de neconstituționalitate (a se vedea și Decizia nr. 92 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 8 august 2017, paragraful 48).

53. Astfel, în ceea ce privește critica referitoare la încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că „indiferent de textul legal specific în baza căruia au fost încheiate contractele până la data de 1 octombrie 2011, ele se supun reglementării de drept comun, Codul civil din 1864, care, în mod evident, permitea aplicarea teoriei impreviziunii, în temeiul art. 969 și art. 970. Având în vedere că Legea nr. 77/2016 reprezintă o aplicare a teoriei impreviziunii la nivelul contractului de credit, prevederile acesteia nu retroactivează” [paragraful 115].

54. Cu privire la critica raportată la art. 16 din Constituție, referitor la principiul egalității, Curtea a reiterat jurisprudența sa constantă potrivit căreia noțiunea fundamentală de egalitate în fața legii nu presupune că stabilirea unui tratament juridic diferențiat unor situații distincte este discriminatorie. Dimpotrivă, în acest fel se asigură deplina respectare a acestui principiu constituțional fundamental. Astfel, în Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005, Curtea a precizat că „egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceluiași regim juridic. Per a contrario, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci,

dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat”. Curtea reține că deosebirile obiective dintre categoria profesioniștilor și cea a consumatorilor sunt suficient de relevante și semnificative încât să justifice opțiunea legiuitorului de a le aplica un regim juridic distinct.

55. Cu referire la criticile prevederilor Legii nr. 77/2016 formulate din perspectiva încălcării art. 45 și art. 135 alin. (2) lit. b) din Constituție, Curtea reține, în plus față de ceea ce reiese din considerentele Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, că însuși textul art. 45 din Constituție dispune că accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora sunt garantate în condițiile legii. Or, dispozițiile criticate din Legea nr. 77/2016 se pot încadra în această categorie — în condițiile legii — legiuitorul constituant însuși acordându-i legiuitorului ordinar prerogativa de a stabili condițiile exercitării accesului liber al persoanei la o activitate economică, precum și pe cel al liberei inițiative. De altfel, Curtea Constituțională a stabilit în Decizia nr. 282 din 8 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 16 iulie 2014, că „principiul libertății economice nu este un drept absolut al persoanei, ci este condiționat de respectarea limitelor stabilite de lege, limite ce urmăresc asigurarea unei anumite discipline economice ori protejarea unor interese generale, precum și asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale tuturor” [paragraful 16].

56. În ceea ce privește criticile aduse Legii nr. 77/2016 din perspectiva art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragraful 108, Curtea a statuat că „Legea nr. 77/2016 reglementează situații specifice care nu se referă la regimul general al proprietății, în sensul că vizează doar o modalitate de executare a unor obligații derivate din contractul de credit în ipoteza intervenirii impreviziunii. Chiar dacă aplicarea Legii nr. 77/2016 are drept efect un transfer de proprietate, acest lucru nu semnifică faptul că legea în sine reglementează regimul general al proprietății, sintagmă ce vizează cadrul general al proprietății în România, și nu orice transfer al dreptului de proprietate ca urmare a aplicării unor instituții de drept civil. În concordanță cu jurisprudența sa (Decizia nr. 5 din 14 iulie 1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 22 iulie 1992), Curtea constată că regimul juridic general al proprietății, publică sau privată, vizează, ca esență, cele trei elemente ale dreptului de proprietate: posesia, folosința, dispoziția, fiind preponderent un regim de drept privat. Regimul proprietății și al dreptului de proprietate, și încă la nivel general, reprezintă o realitate juridică care guvernează raporturile juridice de o valoare socială semnificativă ce reclamă reglementarea printr-o lege organică, pe când regulile specifice pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate reprezintă o altă realitate juridică, de o importanță mai mică, putând fi stabilită prin legi ordinare sau, după caz, prin ordonanțe. De altfel, legiuitorul a mai adoptat reglementări care au un impact asupra dreptului de proprietate prin intermediul unor legi ordinare, cum ar fi Codul de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015) care, în art. 348, reglementează confiscările dispuse potrivit legii. Prin urmare, Curtea constată că această critică de neconstituționalitate extrinsecă este neîntemeiată”.

57. Prin Decizia nr. 94 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 4 august 2017, Curtea constată că, reglementând procedura dării în plată, ca expresie a impreviziunii contractuale, legiuitorul, prin art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, a pus la îndemâna debitorului obligației un mecanism procedural specific prin efectul căruia are loc o suspendare de drept a executării plăților pe care debitorul le-ar datora în temeiul contractului de credit. Curtea a constatat că un asemenea mecanism procedural nu este de natură să afecteze sau să anuleze dreptul

de proprietate privată al creditorului, pentru că suspendarea plăților este o măsură imediată care este menită să împiedice ruina iminentă a debitorului, înlăturând efectele negative asupra patrimoniului acestuia în condițiile în care creditorul decide să demareze o procedură judiciară. Este o măsură provizorie prin natura sa, întrucât, în cazul în care este admisă contestația creditorului, debitorul obligației va trebui să execute în continuare contractul de credit, plata sumelor de bani aferente perioadei de suspendare urmând a fi reluată. Mai mult, Curtea a reținut că, în condițiile în care instanța judecătorească admite contestația formulată de profesionist, prestațiile bănești datorate în temeiul contractului de credit trebuie executate întocmai, creditorul obligației, în acest caz, având dreptul și la repararea prejudiciului în măsura în care instanța judecătorească a constatat reaua-credință a debitorului în exercitarea dreptului său la notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016.

58. Referitor la art. 8 alin. (5) din lege, Curtea s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 95 din 28 februarie 2017, paragrafele 44—49, constatând că textul criticat nu încalcă art. 44 din Constituție, în măsura în care acesta este aplicat în condițiile intervenirii impreviziunii. În caz contrar, s-ar accepta, pe de o parte, ruina debitorului și îmbogățirea fără justă cauză a creditorului, contractul de credit nemaiputând constitui temeiul îmbogățirii acestuia, ci situația imprevizibilă intervenită, iar, pe de altă parte, s-ar crea o vădită inegalitate între debitorii care, având în vedere aceeași situație de impreviziune, au reușit să reziste acesteia pe un interval temporal mai extins sau mai restrâns. Or, acest criteriu, coroborat cu data intrării în vigoare a legii, este unul artificial și arbitrar, întrucât impreviziunea trebuie evaluată în exclusivitate în funcție de echilibrul contractual dintre părți, fiind, așadar, o chestiune ce ține de dezechilibrarea prestațiilor la care acestea s-au obligat datorită unui element exterior conduitei lor a cărui amploare nu putea fi prevăzută. Ca atare, stingerea datoriei prin darea în plată a imobilului ipotecat reprezintă o ficțiune juridică aplicabilă tuturor procedurilor de executare silită începute anterior sau ulterior intrării în vigoare a legii, indiferent că bunul aferent garanției a fost vândut în cadrul acestei proceduri anterior/ulterior intrării în vigoare a legii, singura condiție impusă de legiuitor fiind ca acestea să fie în curs la data depunerii notificării. Așa fiind, ca urmare a stingerii datoriilor prin darea în plată a bunului în condițiile legii criticate, executarea contractului încetează. Prin urmare, Curtea a constatat că soluția legislativă de stingere a datoriilor izvorâte din contractele de credit, indiferent de data la care a fost vândut bunul imobil ipotecat prin licitație publică sau printr-un alt mod agreeat de creditor, nu încalcă dreptul de proprietate privată al creditorului, consacrat de art. 44 din Constituție.

59. Cu privire la critica potrivit căreia reglementarea criticată aduce atingere autorității de lucru judecat a hotărârilor judecătorești, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragraful 123, și Decizia nr. 638 din 27 octombrie 2016, paragraful 20, Curtea a constatat că „darea în plată poate opera și în faza executării silite, neputându-se reține încălcarea autorității de lucru judecat al hotărârii instanței judecătorești care a încuviințat executarea silită, întrucât aceasta nu are ca obiect soluționarea fondului. Chiar și în această fază instanța poate aprecia cu privire la îndeplinirea condițiilor privind existența impreviziunii”.

60. În fine, referitor la prevederile art. 11 teza întâi, prin raportare la celelalte dispoziții ale Legii nr. 77/2016 criticate în prezenta cauză, respectiv prevederile art. 1, art. 5, art. 6 alin. (1) și art. 10, Curtea reține că toate considerentele anterioare sunt aplicabile *mutatis mutandis*. În plus, reiterează cele reținute în Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016 cu privire la criticile aduse din perspectiva art. 44 din Constituție privind dreptul de proprietate privată: „Curtea reține că în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 270 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 28 iulie 2014,

paragraful 19) a statuat că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atribuțiile acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea și Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Așadar, textul art. 44 din Constituție cuprinde expres, în cadrul alin. (1), o dispoziție specială în temeiul căreia legiuitorul are competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atribuțiile dreptului de proprietate. În aceste condiții, Curtea reține că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție; însă limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu

însăși suprimarea dreptului de proprietate. Statul protejează dreptul de proprietate în condițiile exercitării sale cu bună-credință (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 245 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 20 iulie 2016, paragrafele 59—60). Dreptul de proprietate al instituțiilor de credit nu cunoaște nicio limitare în condițiile impreviziunii, adaptarea/încetarea contractelor neînsemnând nici măcar limitarea dreptului de proprietate”. Prin urmare, pentru argumentele expuse, Curtea respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a art. 11 teza întâi raportate la celelalte prevederi ale Legii nr. 77/2016.

61. Cu privire la invocarea art. 148 din Constituție, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că, în cauzele deduse judecătii, prevederile Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1.093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 60 din 28 februarie 2014, nu au legătură cu ipoteza normativă a legii criticate, ele referindu-se la conversia creditelor în valută. Prin urmare, Curtea a constatat că dispozițiile constituționale cuprinse în art. 148 nu au incidență în cauză.

62. Întrucât nu au intervenit elemente noi, care să justifice reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția și considerentele care au fundamentat-o își mențin valabilitatea și în prezentele cauze.

63. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 5 alin. (3), art. 7 alin. (4) și art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi în privința celorlalte dispoziții din Legea nr. 77/2016,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a art. 11 teza întâi raportat la prevederile art. 3, art. 4, art. 7 alin. (1)—(3) și alin. (5)—(6) și ale art. 8 alin. (1)—(4) din Legea nr. 77/2016, precum și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua și a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” cuprinsă în art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea OTP Faktoring ZRT din Budapesta în Dosarul nr. 4.940/243/2016 al Judecătorei Hunedoara — Secția civilă, în Dosarul nr. 9.471/1.748/2016 al Judecătorei Cornetu, în Dosarul nr. 19.785/233/2016 al Judecătorei Galați — Secția civilă, în Dosarul nr. 2.323/289/2016 al Judecătorei Reghin—Civil—Penal—CC, în Dosarul nr. 3.036/289/2016 al Judecătorei Reghin și în Dosarul nr. 23.181/245/2016 al Judecătorei Iași — Secția civilă, de Societatea C.E.C. Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 31.327/300/2016 al Judecătorei Sectorului 2 București — Secția civilă, de Societatea OTP Bank România — S.A. din București în Dosarul nr. 14.549/281/2016 al Judecătorei Ploiești — Secția civilă, de Societatea Invest Capital Malta Ltd. în Dosarul nr. 22.510/245/2016 al Judecătorei Iași — Secția civilă, de Societatea KREDYT INKASO PORTOFOLIO INVESTMENTS LUXEMBURG — S.A. în Dosarul nr. 36.664/245/2016 al Judecătorei Iași — Secția civilă, de Societatea OTP Bank România — S.A. din București în Dosarul nr. 17.201/325/2016 al Judecătorei Timișoara — Secția a II-a civilă, de Societatea Credit Europe Bank (România) — S.A. din București în Dosarul nr. 2.620/254/2016 al Judecătorei Mangalia și de Societatea Garanti Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 3.696/314/2016 al Judecătorei Suceava.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe judecătorești și constată că dispozițiile art. 11 teza întâi, raportate la celelalte prevederi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și legea în ansamblul său sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Hunedoara — Secția civilă, Judecătorei Cornetu, Judecătorei Galați — Secția civilă, Judecătorei Reghin—Civil—Penal—CC, Judecătorei Iași — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 2 București — Secția civilă, Judecătorei Ploiești — Secția civilă, Judecătorei Timișoara — Secția a II-a civilă, Judecătorei Mangalia și Judecătorei Suceava și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 septembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 5 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DÂNCILĂ

Contrasemnează:
Ministrul educației naționale,
Ecaterina Andronescu
p. Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice, interimar,
Sirma Caraman,
secretar de stat
Ministrul fondurilor europene,
Rovana Plumb
Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Petre Daea
Ministrul sănătății,
Sorina Pinte
Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 30 ianuarie 2019.
Nr. 53.

ANEXĂ

NORME METODOLOGICE

de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat

Art. 1. — Prezentele norme metodologice reglementează modul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat.

Art. 2. — (1) Suportul alimentar constă, după caz, într-o masă caldă sau într-un pachet alimentar, după cum urmează:

a) masă caldă, preparată în regim propriu, pentru unitățile de învățământ în care există cantină cu avize de funcționare, înregistrată sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, și spațiu adecvat de servire a mesei;

b) masă caldă, în regim catering, pentru unitățile de învățământ în care nu există cantină pentru prepararea în regim propriu, dar în care există un spațiu de servire a mesei sau un alt spațiu amenajabil în acest scop, iar produsele alimentare vor fi păstrate până la servire în spații amenajate în care să existe condiții adecvate de manipulare și depozitare, la temperaturi adecvate care să poată fi monitorizate și controlate;

c) pachet alimentar, pentru unitățile de învățământ în care nu există nici cantină și nici spațiu amenajabil în scopul servirii mesei. Produsele alimentare vor fi păstrate până la servire în spații amenajate în care să existe condiții adecvate de manipulare și depozitare, la temperaturi adecvate care să poată fi monitorizate și controlate.

(2) La solicitarea directorului unității de învățământ, cu aprobarea consiliului de administrație, ordonatorul principal de credite supune aprobării consiliului local diferențierea tipului de suport alimentar pe niveluri de învățământ, în funcție de specificul unității de învățământ dat de structura ciclurilor de învățământ, de disponerea geografică, de programul școlar al elevilor sau de alți factori obiectivi.

(3) În sensul prevederilor normelor metodologice, documentele-suport, prevăzute la art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2018, pot fi următoarele:

a) documente medicale care să ateste intoleranțe/alergii alimentare sau afecțiuni cronice, după caz, care să îl determine pe părinte/reprezentant legal să formuleze o altă opțiune alimentară;

b) declarație pe propria răspundere a părintelui/reprezentantului legal cu privire la apartenența la o religie/cult/comunitate culturală care restricționează consumul anumitor alimente, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1.

(4) Produsele prevăzute la alin. (1) trebuie să respecte prevederile Legii nr. 123/2008 pentru o alimentație sănătoasă în unitățile de învățământ preuniversitar și ale Ordinului ministrului sănătății publice nr. 1.563/2008 pentru aprobarea Listei alimentelor nerecomandate preșcolarii și școlarii și a principiilor care stau la baza unei alimentații sănătoase pentru copii și adolescenți.

(5) Produsele prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) provin din unități înregistrate/autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor aflate pe teritoriul României și se distribuie sub formă ambalată, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, referitoare la condițiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, la condițiile igienico-sanitare și la etichetare, conform prevederilor pct. 8 din anexa nr. 2, fiind transportate numai cu mijloace de transport autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor.

Art. 3. — (1) Atribuirea contractelor de achiziție publică/de furnizare/servicii se va face conform prevederilor art. 3 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2018.

(2) Specificațiile tehnice pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică/furnizare/servicii sunt prevăzute în anexa nr. 2.

Art. 4. — (1) Dreptul de a primi zilnic suportul alimentar prevăzut la art. 2 îl au numai preșcolarii/elevii prezenți la activitățile didactice. Suportul alimentar nu se acordă în perioada vacanțelor sau a altor zile declarate prin lege ca zile nelucrătoare.

(2) Inspectoratul școlar județean/al municipiului București este responsabil de comunicarea către Ministerul Educației Naționale a oricărui modificări apărute la nivelul unităților de învățământ, în ceea ce privește numărul beneficiarilor sau schimbarea denumirii, comasarea sau desființarea unor niveluri de învățământ.

(3) Unitățile de învățământ răspund, în mod direct, de asigurarea condițiilor de primire, recepție și distribuție a produselor alimentare, prin nominalizarea persoanelor responsabile în acest sens, precum și de confirmare a documentelor ce stau la baza plății produselor alimentare.

(4) Programul de servire a mesei și timpul alocat acestei activități sunt stabilite de către conducerea unității de învățământ, în funcție de numărul de elevi, de orarul școlii și de particularitățile specifice fiecărei unități de învățământ.

(5) Consiliul de administrație al unității de învățământ stabilește modalitatea prin care se va face prezența preșcolarii/elevilor pentru a li se comunica furnizorilor, zilnic, numărul de porții/pachete alimentare care li se vor distribui preșcolarii/elevilor prezenți la cursuri.

(6) Principiile care trebuie respectate în pregătirea mesei pentru preșcolari și elevi, conform recomandărilor Institutului Național de Sănătate Publică, precum și posibile variante de meniu sunt prevăzute în anexa nr. 3.

Art. 5. — (1) Sumele alocate conform art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2018 se reflectă în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale sau ale subdiviziunilor administrativ-teritoriale, la partea de venituri, cu ajutorul indicatorului 11.02.02 „Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și municipiului București”.

(2) La partea de cheltuieli a bugetelor locale, din punctul de vedere al clasificății funcționale a indicatorilor bugetelor locale, creditele bugetare destinate finanțării cheltuielilor determinate de implementarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de

învățământ preuniversitar de stat se vor reflecta la capitolul 65.02 „Învățământ”, subcapitolul 65.02.11 „Servicii auxiliare pentru educație”, paragraful 65.02.11.30 „Alte servicii auxiliare”, în bugetul propriu al unităților administrativ-teritoriale sau al subdiviziunilor administrativ-teritoriale, pe codul de identificare fiscală al acestora. Din punctul de vedere al clasificății economice a indicatorilor, creditele bugetare destinate finanțării cheltuielilor determinate de implementarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat se vor reflecta la titlul 57 „Asistență socială”, articolul 57.02 „Ajutoare sociale”, alineatul 57.02.05 „Suport alimentar”, inclusiv în situația prevăzută la art. 3 alin. (2) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 97/2018.

(3) Sumele acordate unităților administrativ-teritoriale sau subdiviziunilor administrativ-teritoriale, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2018, rămase neutilizate la sfârșitul exercițiului bugetar, se regularizează cu bugetul de stat.

Art. 6. — (1) În conformitate cu principiile care trebuie respectate în pregătirea mesei pentru preșcolari și elevi, conform recomandărilor Institutului Național de Sănătate Publică, produsele alimentare sunt livrate zilnic din unități autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor și sunt păstrate până la servire în unitățile de învățământ preuniversitar, în condiții igienico-sanitare și de siguranța alimentelor, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Pentru asigurarea condițiilor igienico-sanitare, produsele care fac obiectul suportului alimentar trebuie însoțite de ustensile sigilate, după caz, pentru unitățile de învățământ care nu au cantină, care permit consumul în condiții optime de igienă.

(3) Plata produselor și a serviciilor contractate se efectuează de către ordonatorii principali de credite, la solicitarea furnizorilor, pe baza documentelor de recepție calitativă și cantitativă, întocmite și aprobate de unitățile-pilot.

Art. 7. — (1) Inspectoratul școlar desemnează un inspector responsabil cu monitorizarea desfășurării programului-pilot în unitatea/unitățile de învățământ din județ/municipiu, de regulă, inspectorul teritorial.

(2) Monitorizarea se realizează, la decizia fiecărui inspectorat școlar, prin diverse tipuri de activități, ca de exemplu: colectare și interpretare de date, vizite în unitățile de învățământ, inspecții tematice, rapoarte transmise lunar de către unitatea de învățământ către inspectoratul școlar județean/al municipiului București.

(3) Conducerea unității de învățământ desemnează un coordonator local de program care poate fi din categoria personal didactic, didactic-auxiliar sau nedidactic, cu excepția personalului de îngrijire și de întreținere. În unitățile de învățământ care funcționează cu structuri școlare arundate se desemnează câte un responsabil la nivelul fiecărei structuri.

(4) Servirea mesei calde/Distribuirea pachetului alimentar se face de către persoane desemnate de conducerea unității de învățământ, cu excepția personalului de îngrijire și de întreținere, cu respectarea legislației în vigoare referitoare la certificarea instruirii profesionale a personalului privind însușirea noțiunilor fundamentale de igienă și cele referitoare la supravegherea sănătății lucrătorilor.

(5) Coordonarea programului la nivel de unitate de învățământ constă în diverse tipuri de activități, ca de exemplu: recepție de produse alimentare, efectuată cu respectarea legislației în vigoare, servicii, evidența zilnică a livrării mesei calde/pachetului alimentar, completarea formularelor de raportare periodică.

(6) La nivelul unității de învățământ se elaborează un raport lunar cu privire la derularea programului, după modelul prevăzut în anexa nr. 4.

(7) La nivel județean/La nivelul municipiului București, coordonarea programului-pilot este asigurată de către inspectoratul școlar, care elaborează și transmite rapoarte semestriale, respectiv raportul final privind implementarea programului-pilot, către Ministerul Educației Naționale.

(8) La nivel național, coordonarea programului-pilot este asigurată de către Ministerul Educației Naționale, prin direcția desemnată în acest sens.

Art. 8. — (1) Controlul respectării prevederilor legislației în vigoare privind condițiile igienico-sanitare prin care pachetul alimentar/masa caldă este oferit/oferită către elevi/preșcolari, precum și al respectării unei alimentații corespunzătoare din punct de vedere nutrițional, în unitățile de învățământ preuniversitar, se exercită de către personalul împuternicit de

Ministerul Sănătății din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București.

(2) Unitățile care produc, prepară, transportă și distribuie alimente în cadrul acestui program-pilot sunt supuse inspecției sanitare de stat realizată, conform competențelor în domeniul alimentului, de către personalul împuternicit de ministrul sănătății din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 882/2004 privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 9. — Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

*ANEXA Nr. 1
la normele metodologice*

Declarație pe propria răspundere a părintelui/reprezentantului legal

DECLARAȚIE

Subsemnatul/a,, născut/ă la data de, legitimat(ă) cu seria numărul, părinte/reprezentant legal al minorului, născut la data de, declar pe propria răspundere că:

- fiul/fiica mea suferă de
- fiul/fiica mea aparține unei/unui religii/cult care restricționează consumul de
- altă situație:

Atașez acestei declarații următoarele documente doveditoare:

-
-

Data:

Semnătura:

*ANEXA Nr. 2
la normele metodologice*

SPECIFICAȚIILE TEHNICE pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică/furnizare/servicii

Specificații tehnice:

1. Caracteristici generale

Se vor furniza:

a) masă caldă preparată conform principiilor ce trebuie respectate în pregătirea mâncării pentru copii prevăzute în anexa nr. 3 la normele metodologice;

b) pachet alimentar: produse de panificație (pâine feliată sau batoane/chifle) 80 g — maximum 50% din greutatea totală a pachetului, produse din carne și/sau brânzeturi/derivate din lapte 40 g — minimum 25% din greutatea totală a pachetului și legume (roșii, castraveți, salată sau alte produse similare) 40 g — maximum 25% din greutatea totală a pachetului. La acestea se va adăuga un fruct.

Produsele alimentare sunt livrate zilnic din unități autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor și sunt păstrate până la servire în unitățile de învățământ preuniversitar, în condiții igienico-sanitare și de siguranța alimentelor, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

2. Evidența cantităților solicitate, distribuite și consumate

Fiecare unitate de învățământ beneficiară a programului-pilot va ține evidența cantității de produse consumate, menționând categoriile de beneficiari, tipul de produs, cantitatea/porție, numărul de porții și numărul de zile de școală, precum și evidența numărului de copii.

Furnizorul/Prestatorul autorizat/înregistrat, unitățile înregistrate/autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, de pe teritoriul României, vor păstra și vor prezenta organismelor de control competente documentele comerciale și tehnice privind produsele alimentare distribuite în unitățile școlare, precum și documentele care să ateste calitatea și siguranța acestora, după caz; unitățile de învățământ au obligația de a păstra avizele de expediție aferente fiecărei distribuții.

Lunar, autoritatea contractantă va realiza centralizarea cantității de produse consumate per categorie de produs, în funcție de situația numărului de copii școlarizați în luna precedentă, pe care o va corela cu situația existentă la furnizor. Toate părțile implicate în procesul de distribuție a produselor alimentare menționate la pct. 1 către unitățile de învățământ vor păstra documentele justificative pe o perioadă de cel puțin 3 ani, începând de la sfârșitul anului întocmirii acestora.

3. Calitatea produselor

Produsele alimentare trebuie să respecte prevederile Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produse alimentare, cu modificările și completările ulterioare.

Produsele lactate (unt, brânzeturi) trebuie să respecte prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72,

(CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1.037/2001 și (CE) nr. 1.234/2007 ale Consiliului; SR 1.286/A1/1997 — Brânzeturi cu pastă opărită (cașcaval).

Pentru grupele speciale de consumatori — copii cu diabet, intoleranță la lactoză sau alte probleme de natură medicală — se va asigura regimul alimentar prescris de medicul specialist. Tipul de hrană de regim și cantitatea necesară se prevăd în anexa la contractul de furnizare, fiind specificate pentru fiecare școală și elev.

4. Siguranță și perisabilitate microbiologică

Termenul maxim pentru consumul produselor transportate de la furnizor către unitățile școlare va fi:

- ziua producerii pentru masa caldă;
- de 24 de ore de la momentul ambalării pentru sandviciuri.

Pentru depozitare în școli se vor folosi spații special amenajate pentru păstrarea produselor alimentare în condiții de siguranță alimentelor prevăzute de legislația în vigoare, asigurate de către beneficiar — unitatea de învățământ.

Produsele alimentare vor fi păstrate până la servire în condițiile indicate de producător, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

5. Condiții pentru transport și distribuție

Produsele alimentare vor fi transportate de la furnizor către unitățile școlare numai cu mijloace auto speciale, autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

6. Metode de testare și control

Produsele alimentare distribuite conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 se analizează doar în laboratoare autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor care au metodele de analiză acreditate.

7. Distribuția alimentelor se va face numai de către persoane care dețin certificat de absolvire a unui curs de *Noțiuni fundamentale de igienă*, conform Ordinului ministrului sănătății și al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 1.225/5031/2003 privind aprobarea Metodologiei pentru organizarea și certificarea instruirii profesionale a personalului privind însușirea noțiunilor fundamentale de igienă, cu modificările și completările ulterioare, și fișă de aptitudini specifice activității desfășurate, conform Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare.

8. Ambalare, etichetare, marcare

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.924/2006 și (CE) nr. 1.925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a

Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei, produsele alimentare preambalate prezintă înscrise prin etichetare următoarele elemente obligatorii:

- denumirea produsului; de exemplu: sandvici cu șuncă și roșii, sandvici cu unt, cașcaval și salată;
- lista ingredientelor;
- substanțe care provoacă alergii sau intoleranțe;
- cantitatea din anumite ingrediente sau categorii de ingrediente: șuncă x%; cașcaval y%;
- cantitatea netă;
- data-limită de consum, sub forma: „Expiră la data de ...”, cu înscrisura necodificată a zilei, lunii și anului;
- condiții de depozitare;
- o declarație nutrițională.

Etichetarea nutrițională trebuie să conțină următoarele elemente: valoare energetică, grăsimi, acizi grași saturați, glucide, zaharuri, proteine, sare, în această ordine:

Declarație nutrițională	100 g
Valoare energetică KJ/kcal	
Grăsimi g, din care	
Acizi grași saturați g	
Glucide g, din care	
Zaharuri g	
Proteine g	
Sare g	

Mențiunile nutriționale se prezintă, în funcție de spațiul disponibil, sub formă de tabel cu numele aliniate, iar în cazul în care spațiul nu permite, declarația este prezentată în format liniar;

i) mențiune privind lotul; în cazul în care data-limită de consum se înscrie sub forma zi, lună, an, nu este necesară înscrisura lotului;

j) având în vedere destinația acestor produse, este necesară inscripționarea unor elemente de avertizare, astfel: „PRODUS DISTRIBUIT GRATUIT”.

În cazul produselor distribuite de unitățile de alimentație publică și care nu se supun prevederilor definiției „produs alimentar preambalat”, se va indica la livrare, printr-un document scris care însoțește produsele: denumirea produsului, substanțe care provoacă alergii sau intoleranțe, o mențiune privind lotul – data producerii și sintagma „PRODUS DISTRIBUIT GRATUIT”;

k) pentru masa caldă, preparată în regim propriu, lista-meniu afișată la loc vizibil va conține denumirea produsului, ingredientele componente și substanțele care provoacă alergii sau intoleranțe;

l) numele și adresa operatorului din sectorul alimentar împuternicit cu informarea consumatorilor.

ANEXA Nr. 3

la normele metodologice

Principii care trebuie respectate în pregătirea mesei pentru preșcolari și elevi

1. Nu se adaugă aditivi alimentari, conservanți sau orice alt tip de potențiatori de arome și gust în cazul mâncărurilor calde, preparate la nivelul cantinelor din incinta unităților de învățământ sau la nivelul unităților de tip catering și care urmează a fi servite preșcolari și elevilor; de asemenea, produsele de origine animală sau nonanimală din care se prepară aceste mâncăruri nu trebuie să conțină aditivi sau alte substanțe acceptate peste limitele stabilite de legislația în vigoare.

2. Uleiul necesar preparării se utilizează o singură dată, fiind un ulei de calitate superioară.

3. Ceapa pregătită în prima fază a etapei de gătit nu se prăjește, ci se înăbușă cu apă.

4. Sarea iodată utilizată nu trebuie să conțină antiaglomeranți sau orice alt aditiv.

5. Evitarea asocierii alimentelor din aceeași grupă la felurile de mâncare servite (de exemplu, la micul dejun nu se va servi ceai cu pâine cu gem, ci cu preparate din carne sau cu derivate lactate; în schimb se poate folosi lapte cu pâine cu gem sau cu biscuiți; la masa de prânz nu se vor servi felul 1 și felul 2 preponderente cu glucide — cereale, ca de exemplu, supă cu găluște și friptura cu garnitură din paste făinoase, ci din legume).

6. Evitarea mâncărurilor care solicită un efort digestiv puternic sau care au efect excitant ori a căror combinație

produce efecte digestive nefavorabile (cum ar fi iahnie de fasole cu iaurt sau cu compot).

7. Nu se vor permite mâncărurile gen tocături prăjite. Ouăle se recomandă a fi servite ca omletă la cuptor și nu ca ochiuri românești sau prăjite.

8. Se recomandă îmbogățirea rației în vitamine și săruri minerale prin folosire de salate din crudități și adăugare de legume-frunze în supe și ciorbe.

9. Interdicția folosirii cremelor cu ouă și frișcă, a maionezelor, indiferent de anotimp, precum și a ouălor fierte (nesectionate după fierbere).

10. Mâncarea livrată trebuie gătită în dimineața zilei în care se servește, păstrându-se în condiții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, precum și în condiții igienico-sanitare și la temperaturi corespunzătoare, conform legislației în vigoare.

11. Unitățile de învățământ în care se desfășoară programul-pilot au obligativitatea de a păstra 48 de ore probe din alimentele servite copiilor, conform legislației în vigoare.

NOTĂ:

Variante orientative de meniu care includ sugestiile Institutului Național de Sănătate Publică

1. Ciorbă de legume;
2. Supă de pui cu legume;
3. Ciorbă de vacuță cu legume;
4. Legume cu piept de pui la grătar;
5. Mâncare de mazăre cu piept de pui;

6. Pilaf cu legume și ficăței de pui;
7. Piure de morcov cu grătar de pui;
8. Piure de cartofi cu piept de curcan;
9. Mâncare de varză dulce cu friptură la cuptor;
10. Ghiveci de legume cu pui;
11. Orez cu legume și pui la tava;
12. Sufleu de broccoli cu brânză;
13. Cartofi gratinați cu piept de pui la grătar;
14. Tocană de legume cu orez brun;
15. Piure de cartofi cu sfeclă și chifteluțe de legume;
16. Omletă cu legume (ardei, ciuperci, ceapă verde) și brânză telemea;
17. Sufleu de conopidă, broccoli și brânză la cuptor;
18. Dovlecel umplut cu brânză la cuptor;
19. Ciuperci la cuptor umplute cu brânză (pentru copiii cu vârsta mai mare de 7 ani);
20. Macaroane cu brânză;
21. Cartofi franțuzești (la cuptor cu brânză și ou);
22. Quinoa cu legume;
23. Sandvici cu unt, șuncă, cașcaval și legume (roșii, castravete, salată);
24. Sandvici cu piept de pui la grătar sau pulpă de pui dezosată la grătar cu legume crude (gogoșar, varză, morcov);
25. Salată de fructe (măr, pară, caisă, piersică, banană, portocală).

*ANEXA Nr. 4
la normele metodologice*

Model raport lunar

**RAPORT LUNAR
privind derularea Programului-pilot**

Nume unitate de învățământ	
Nivel de învățământ	
Perioada monitorizată	
Coordonator program	
Număr total elevi	
Număr elevi prezenți	
Număr elevi cu meniu special	
Alte informații/observații	

Apreciați, pe o scală de la 1 la 5, calitatea serviciilor din cadrul Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat:

- 1 — Total nesatisfăcător
- 2 — Nesatisfăcător
- 3 — Satisfăcător
- 4 — Foarte bine
- 5 — Excelent

	1	2	3	4	5	Observații
Capacitatea spațiului de servire						
Condițiile de păstrare a produselor						
Resurse umane (personal)						
Termenele de livrare						
Asigurarea condițiilor de siguranță și confort în servirea mesei						
Respectarea principiilor unei alimentații sănătoase în prepararea suportului alimentar						
Calitatea zilnică a suportului alimentar						
Programul de servire a mesei						
Respectarea termenelor de livrare						
Gradul de satisfacție al beneficiarilor direcți						

PROBLEME ÎNTÂMPINATE PE PARCURSUL DERULĂRII PROGRAMULUI-PILOT

PROPUNERI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE/RECOMANDĂRI

Coordonator Program-pilot,
.....Vizat
Director,
.....**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

ORDIN**privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial
destinate copiilor din sistemul de protecție specială**

Având în vedere:

- art. 9 alin. (5) din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
- anexa nr. 9 la Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul:
 - art. 9 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
 - art. 5 alin. (7) lit. h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2014 privind adoptarea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative;

— art. 4 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 299/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, cu modificările ulterioare;

— art. 17 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul muncii și justiției sociale emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă standardele minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial, respectiv servicii sociale cu cazare, destinate copiilor din sistemul de protecție specială, definite conform prevederilor art. 123 alin. (1) și (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

a) Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, cod 8790CR-C-I, potrivit Nomenclatorului serviciilor sociale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute în anexa nr. 1;

b) Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat sau exploatat, cod 8790CR-C-II, potrivit Nomenclatorului serviciilor sociale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute în anexa nr. 2;

c) Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre de urgență, precum și ca adăposturi de noapte pentru copiii străzii, cod 8790CR-C-III, potrivit Nomenclatorului serviciilor sociale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute în anexa nr. 3;

d) Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copiii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal, cod 8790CR-C-IV, potrivit Nomenclatorului serviciilor sociale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute în anexa nr. 4.

(2) Lista documentelor și procedurilor aferente standardelor minime de calitate prevăzute la alin. (1) este prevăzută în anexa nr. 5.

(3) În cuprinsul prezentului ordin, prin termenul de „copil” se înțelege persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii, precum și tinerii care provin din sistemul de protecție specială și sunt găzduiți și protejați în centrele prevăzute la alin. (1), până la vârsta și în condițiile prevăzute de lege.

Art. 2. — (1) Standardele minime de calitate prevăzute la art. 1 alin. (1) cuprind două secțiuni.

(2) Secțiunea I — standardul minim de calitate este structurată după cum urmează:

a) module: denumire și numerotare cu cifre romane;

b) standarde: definire, rezultate așteptate și numerotare cu cifre arabe;

c) condiții/criterii ale fiecărui standard, corespunzător indicatorilor de proces: enunț, detalieri și numerotare compusă din litera S și cifre arabe corespunzătoare numărului standardului și numărului condiției/criteriului;

d) indicatori de monitorizare-Im, corespunzători indicatorilor de realizare: documente și modalități de evidențiere a respectării standardului.

(3) Structura standardelor minime de calitate, prevăzută la alin. (2), respectă elementele care definesc standardele de calitate, după cum urmează:

a) condițiile/criteriile fiecărui standard corespund indicatorilor de proces — măsură a modului/procesului în care sunt livrate serviciile, respectiv condițiile/criteriile fiecărui standard;

b) indicatorii de monitorizare-Im corespund indicatorilor de realizare — măsură, de obicei cantitativă, a produselor finale sau a serviciilor furnizate direct de o structură instituțională;

c) rezultatele așteptate corespund indicatorilor de rezultat — măsură a efectelor sau impactului obținute prin furnizarea serviciilor.

(4) Secțiunea a II-a cuprinde clarificări privind modalitatea de completare a fișei de autoevaluare — formular standard în care se înscriu de către solicitantul licenței de funcționare datele și punctajul estimat de acesta cu privire la gradul de îndeplinire a standardelor minime aferente procesului de acordare a serviciilor sociale.

(5) Evaluarea în vederea acordării licenței serviciului social se realizează pe baza punctajului minim prevăzut în secțiunea a 2-a a fiecăreia dintre anexele nr. 1—4, a documentelor justificative și a vizitelor de evaluare în teren realizate de inspectorii sociali.

Art. 3. — (1) Furnizorii publici și privați de servicii sociale au obligația de a respecta în integralitate standardele minime de calitate atât în vederea primirii licenței de funcționare, cât și ulterior acordării acesteia, pentru întreaga perioadă de funcționare a serviciilor sociale.

(2) Indiferent de forma de organizare a serviciilor sociale licențiate, furnizorilor de servicii sociale publici și privați le revine obligația monitorizării respectării standardelor minime de calitate.

Art. 4. — (1) Verificarea respectării standardelor minime de calitate în baza cărora au obținut licența de funcționare revine inspectorilor sociali, potrivit prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Verificarea conformității și respectării normelor de igienă și sănătate publică, a normelor privind securitatea la incendiu, precum și a altor condiții/cerințe/norme pentru care au fost emise autorizații administrative prelabile de funcționare se realizează de personalul de specialitate desemnat de instituțiile care au emis autorizațiile de funcționare respective, după caz: din domeniul sănătății publice, al pazei contra incendiilor, al sănătății și securității în muncă etc.

(3) În realizarea vizitelor de evaluare în teren inspectorii sociali au în vedere ansamblul de condiții și criterii aferente fiecărui standard, fără a se limita la indicatorii prevăzuți în fișa de autoevaluare, iar în situația în care apreciază încălcări ale unor cerințe care, potrivit legii, intră în competența instituțiilor

menționate la alin. (2), în funcție de gravitatea constatărilor procedeează după cum urmează:

- a) sesizează instituția/instituțiile responsabilă/responsabile;
- b) recomandă neacordarea/suspendarea licenței de funcționare și sesizează instituția/instituțiile responsabilă/responsabile;
- c) aplică prevederile art. 27 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 197/2012, cu modificările și completările ulterioare, și sesizează instituția/instituțiile responsabilă/responsabile.

Art. 5. — Anexele nr. 1—5*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă:

a) Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 21/2004 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 222 din 15 martie 2004;

b) Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 27/2004 pentru aprobarea

Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 și 515 bis din 8 iunie 2004;

c) Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 89/2004 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 759 din 19 august 2004;

d) anexa nr. 4 „Standarde minime obligatorii privind centrul de primire în regim de urgență pentru copiii străzii” și anexa nr. 5 „Standarde minime obligatorii privind adăpostul de noapte și de zi pentru copiii străzii” la Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 132/2005 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile destinate protecției copiilor străzii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 și 743 bis din 16 august 2005.

Art. 7. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul muncii și justiției sociale,

Marius-Constantin Budăi

București, 3 ianuarie 2019.

Nr. 25.

*) Anexele nr. 1—5 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

